

EDINOST

Izhaja, izvenredni ponedeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Franciška Asiskega št. 20, I. nadstropje. Dopolni naj se pri prijavi, ne sprejema, rokopisi se ne vrnejo. — Odgovorni: Prof. F. Poric. — Lastnik (iskarna Edinost): Tisk. (iskarna Edinost): M. Znaša za mesec L 7.—, 3 mesece L 19.50, pol leta L 32.— in celo leto L 60.— Za iznajetstvo mesečno 5 lir več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi duhovnih zavodov po L 2.—. Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2.—. Oglasi naročniki in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Franciška Asiskega št. 20, I. nad. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Kriza komunizma

O krizi, ki jo preživlja sedaj komunistična stranka v čehoslovski republik in ki je kaže znake razkola v stranki, smo že obvestili naše čitatelje. Najhuje pa je, da pristajajo zmernejša desna krila, ki zastopa italijanske, da je slepo pokorjenje ukazom iz Moskve pogubno za stranko, obsejajo sedaj levčarje — ortodoksne komuniste, ki slepo verujejo v moskovski evangelij — z očitani, ki kažejo, da sta se na vodilnih mestih zajedla demoralizacija in korupcija. Lov po službah in denarju, špekulativstvo — pravijo kritiki. Govori se tudi, da se snuje nova komunistična stranka pod vodstvom poslanca Bubnika. Zadnje vesti poročajo sicer, da sta oba komunistična tabora na Češkem sklenila nekako premirje ter da hočejo začeti s poizkusi, da bi se pobom medsebojnih pogajanj odpravila huda kriza. Toda že podlaga, na kateri je bilo sklenjeno to premirje, ni nadebudna za skrajneže. Izključiti se morali iz stranke nekatere svoje najbolj kompromitirane osebe, oziroma jih odstraniti iz vplivnih mest. Izrečena je tudi obsodba postopanja s poslancom Bubnikom. Dejstvo, da so morali skrajneži odnehati že za dosego premirja, dovoljuje domnevo, da poravnava — če sploh pride do nje — ne bo v prilog eksponentom volje tretje internacionale. Sedanji uporniki na Češkem izjavljajo sicer, da se nečijo izneveriti idejam tretje internacionale, pač pa odklanjajo najodločnejše njene metode, ne absolutizem, ne avtoritativno, kdor ne soglašajo z vsem in ne slepo prisrčuje vsemu, kdor si dovoljuje le rahlo besedno kritiko, pošilja Moskva nadenj svoje prokletstvo.

Ce hočemo prav razumeti pravo pomembnost sedanje krize komunizma, moramo vedeti, da je tudi socialna demokracija, torej ravno politična stranka, ki je miselno še najbližja Moskvi, danes po vsej Evropi v najhujšem boju proti komunizmu. Angleška delavska stranka, Labour Party, že od nekdaj načelno odklanja komunizem. Načelnik sedanje vlade na Francoskem, ki ga podpirajo tudi francoski socialisti, je začel z ostro borbo proti zastopnikom tretje internacionale in snuje celo enotno evropsko fronto proti nevarnostim komunističnega pokreta. Na Nemškem je proletarijat po ogromni večini v socialno-demokracičnem taboru. Še slabše stojijo stvari za komunistično gibanje v Avstriji. Ta se sicer uveljavlja s kakim zborovanjem ali kako večji ali manjši prisiljeni demonstraciji, politično pa je obsojen v popolno obnemoglost. Zastopnica proletarijata, ki aktivno in učinkovito poseja v politično in državno življenje, je socialna demokracija. Istotako je na Madžarskem in v Jugoslaviji. V Italiji se je ogromna večina proletarijata ločila od komunizma. Na Bolgarskem in v Rumunski vira sedaj silen boj proti njemu. Reči smemo torej, da tvori danes socialna demokracija Evrope enotno fronto proti Moskvi.

Prislo pa je do tega v glavnem radi goričnega metoda gospodarstva v Moskvi, ki pa prihajajo — kakor ugotavljajo češki komunistični intelektualci — od tod, da mogotci v Moskvi ne poznajo prav nič političnih razmer v posrednih državah Evrope, in če jih poznajo, nečijo računati z njimi. Ne uvažujejo tudi bednega položaja proletarijata, ki ne more živeti samo od pričakovanja napovedovane diktature proletarijata. Z eno besedo: ne poznajo duševnosti delavskih mas širom Evrope v njihovi borbi za materialni obstanek in boljši socialni položaj. V glasilu čeških komunističnih intelektualcev "Vas" je dr. Zdenko Nejedlý opozoril mogotce v Moskvi, da se bodo s svojimi metodami, s svojo absolutistično oblastnostjo in okorelostjo popolnoma diskreditirali. Moskovska ušesa pa so slej ko prej gluha za take opomine. Tudi spričo hude krize komunizma na Čehoslovskem vztrajajo pri svoji metodi: vse na kolena!

"Prager Presse" komentira sedanje dogodke v češki komunistični stranki tako-le: "Verjetno je, da bodo tudi sedaj — kakor v novembru, po viharjem kongresu češke komunistične stranke — skušali rešiti krizo na Češkem z osebnimi spremembami na vodstvu ter da tisti, ki so se večer uverili o obnemoglosti komunistične desničarske taktike, danes pa o obnemoglosti levčarske, začno zahtevati novo taktiko: komunistične sredine. To ne bo lahko delo. Kajti sedaj ne gre za smer, ki je s padom Trockega izgubila v tretji internacionali tla pod nogami, marveč gre za osebni in stvarni režim, ki se je pričel na zadnjem kongresu pod avtoriteto tretje internacionale. Upor desnice v čehoslovski stranki je tudi upor proti tretji internacionali, ki pa ne kapitulira tako lahko. Pa tudi če bi se z žrtvovanjem nekoliko oseb na obeh straneh posrečilo, da preprečijo razkol v čehoslovski komunistični stranki, bi to bilo le prikrivanje in odlaganje krize, ki se bo vračala tako dolgo, dokler ne bodo tisti, ki jih krije radikalni val komunistične propagande, po izkustvih političnega in gospodarskega življenja popolnoma ozdravljeni od komunizma! In gotovo je, da tudi sedanja kriza — pa naj se reši za komunistično stranko kakorkoli — znatno povečala steno — ozdravljenih! V tem ravno je njena bistvena pomembnost!"

Reorganizacija liberalne stranke

Novi ukaz o sklepanju borznih kupčij ostane v veljavi

RIM, 5. Vprašanje usode Uduženja bojevnikov se je začelo umakniti dvema drugima, s katerima se bavi javnost. Prvo vprašanje, ki je zgolj političnega značaja, se tiče izključitve iz liberalne stranke vseh poslancev, ki so odkrili pristajanje sedanje vlade; drugo vprašanje, ki je gospodarske narave, zadeva agitacijo borznih agentov radi nove odredbe, ki nalaga kupcu pri sklepanju kupčij na rok, da položi 25% sklenjene vsote.

Vodstvo liberalne stranke je sprejelo sklep, ki zaključuje tako-le: Vodstvo stranke ugotavlja na žalost, da je resolucija liberalcev-desničarjev od 1. marca v odprtem nasprotju s stranko in pomeni odcetev teh poslancev. Radi tega sklene vodstvo, da se reorganizira parlamentarno zastopstvo liberalne stranke.

S tem sklepom je vodstvo liberalne stranke izključilo iz stranke okoli 25 poslancev, ki so pripadali desnici. To skupino, ki je ostala zvesta sedanji fašistovski vladi, vodi bivši minister Sarrocchi. Liberalna stranka izgubi s tem ravno poslanca Sarrocchia, ki je bil eden izmed glavnih organizatorjev stranke. Vodstvo stranke je radi tega izrazilo sožalje nad zgubo tega organizat.; toda sklep o izključitvi desničarjev so narekovali višji interesi stranke, pred katerimi pade vpoštevanje posameznih oseb. Liberalna stranka si je postavila v svoj program glavno točko, da brani svobodščino, ki so zajamčene vsakemu državljanu po ustavi. Kakor hitro kaka skupina v stranki prične popuščati glede te točke, se obsodi na izključitev iz stranke.

Fašistovski tisk zahteva proti Uduženju bojnikov novih, bolj radikalnih ukrepov. Ni dovolj, da je vlada odstavila osrednji odbor; vlada mora iti dalje in razpustiti vso organizacijo.

Gibanje borznih agentov prenehalo. Finančni minister De Stefani je sinoči sprejel deputacijo borznih agentov, ki so jo vodili fašistovski poslanci Belloni, Alfieri in Torrusio. On De Stefani je imel na deputacijo lep nagovor, v katerem je agentom povedal, da bo v interesu državnega gospodarstva vztrajal pri novem ukrepu; vendar pa je pripravljen izpremeniti nekatere nebitne določbe, zgolj tehnične značaja. Comm. Sacerdoti, glavni zastopnik Zveze borznih agentov, je nato brzojavno naročil vsem tovarišem, naj pričnejo z rednim sklepanjem kupčij.

Danes je finančni minister De Stefani konferiral z ministrom narodnega gospodarstva on. Nava o novem ukrepu glede borznih kupčij. Pozneje se je razgovarjal s poslancom Alfierijem, ki je ostal še v Rimu, da posreduje med vlado in Zvezo borznih agentov. Minister je poslancu razložil, da je treba 4. člen ukaza tako-le tolmačiti: 1) plačanje 25% se lahko izvrši v denarju, v državnih ali po državi zajamčenih papirjih z 10% odbitkom; dalje se plačanje izvrši lahko z drugimi papirji, ako jih določi Sindikat borznih agentov in odobri krajevna trgovaška zbornica, z odbitkom 25% borzne vrednosti. 2) Potrdilo o vplačilu 25% se bo lahko izdalo ločeno od "fissata", ako se na poslednjem omeni potrdilo.

On Alfieri je sporočil Zvezi borznih agentov ministrove izjave. Zveza je poslala včlanjenim sekcijam navodila za izvršitev novega ukaza o borzahu.

Razpis natečaja profesorjskih mest na srednjih šolah

RIM, 5. Današnja "Gazzetta Ufficiale" je priobčila ukaz naučnega ministra o razpisu natečaja profesorjskih mest na srednjih šolah. Razpisna so mesta za naslednje predmete: 1) Slovestveni predmeti na nižjih zavodih; 2) slovestveni predmeti na višjih gimnazijah; 3) klasično slovestvo na licejih; 4) italijanščina in latinščina; 5) matematika in fizika; 6) filozofija, pedagogija in zgodovina; 7) angleščina; 8) nemščina; 9) španščina; 10) slovenščina; 11) trgovsko računstvo in knjigovodstvo; 12) pravni in gospodarski predmeti; 13) poljedelstvo; 14) stavbarstvo in topografija; 15) glasba.

Natečaj se lahko udeležijo redni in izredni profesorji. Oni, ki nimajo še zadostnih naslovov, bodo prejeli novo diplomu, ako prestanejo izpit s 6/10. Rok za predložitev prošnje naučnemu ministru poteče maju 1925.

Zvišanje poštah pristojbin

RIM, 5. "Gazzetta Ufficiale" je nriobčila kr. ukaz o zvišanju poštah pristojbin. Pristojbine za navadna pisma 15 gr ali manj bo znašala 0.60, v poštne okrožju 0.30; za poštne dopisnice in razglednice 0.40.

Italijansko-nemška pogajanja za trgovinsko pogodbo odgodena?

RIM, 5. V poteku pogajanj za sklenitev trgovinske pogodbe med Italijo in Nemčijo je prišlo do globokih nesporazumov med delegacijama obeh držav.

Težkoče so večinoma tehnične značaja in imajo svoj vzrok v dejstvu, da manjka vsaka jasna podlaga za pogajanja in za odločitve s strani nemške delegacije. Nemčija namreč ni še predložila definitivno urejene in pravilno izdelane ter odobrene carinske tarife, tako da morejo sicer nemški delegati natančno ocenjevati svoje predloge in dosežene koncesije v razmerju

napram italijanski tarifi v obrambo interesov nemške trgovine, medtem ko so italijanski delegati v popolni negotovosti glede tarifnega režima Nemčije.

V oči gled tej negotovosti, iz katere izhaja neenakost položaja in možnosti za pogajanja med italijansko in nemško delegacijo, se je prišlo do spoznanja, da bi bilo umestno odgoditi definitivna pogajanja na poznejši čas, ko bo namreč Nemčija predložila svoj novi sistem tarifov v njega celoti. Medtem pa bo za ta čas obnovljen "modus vivendi", ki tudi zagotavlja razvoj trgovskih odnosov med obeh državama. Tak "modus vivendi" je bil že sklenjen med Nemčijo in Francijo za dobo devetih mesecev.

Obletnica ustanovitve fašistovskih krožkov

RIM, 5. On. Mussolini je danes sprejel on. Farinacci, Ciarlantini in Barnaba. On. Farinacci je poročal o političnem položaju v stranki. Sklenjeno je bilo, da se bo praznovala obletnica ustanovitve fašistovskih krožkov v nedeljo, dne 22. marca. V vseh pokrajinah se bodo vršili pohodi fašistov. V Augusteu bo govoril Farinacci.

Veliki faš. svet se sestane koncem marca. Dne 26., 27., 28. in 29. se bo vršil kongres voditeljev pokrajinskih zvez.

Ministrski predsednik je izjavil, da se bo udeležil sej poslanske zbornice.

Dr. Maček in tovaršiški izpuščenj

Radič ostane v zaporu

BEOGRAD, 5. (Lzv.) Tekom današnjega dne je zavladala v prostorih narodne skupščine izredna živahnost. V Beogradu bodo kmalu prispeli vsi poslanci. Z jutranjim vlakom so prispeli dr. Korosec, Pavle Radič, Polić, Trumbić in Bazašček. Ostali poslanci Radičeve stranke jim bodo sledili.

Davidovičeva skupina je imela danes sejo, na kateri se je konstituiral parlamentarni klub. Za predsednika je bil izvoljen Davidović; 1. podpredsednik Kumanudi; 2. podpredsednik Jović; tajniki Ilić, Stefanović in Rašković; blagajnik Mihajlović. Klub je odobril sporazum opozicijskega bloka.

Tekom dopoldneva so radikalni nadaljevali sejo. Na dnevnem redu je bila volitev ožjega odbora. Pašić je bil mnenja, naj se odbor razširi. Ker so bila mnenja različna, je bilo to vprašanje odloženo za jutrišnjo sejo. Med tem je moral Pašić zapustiti zborovanje, ker so ga čakala nujnejša opravila. Seja je bila nato zaključena.

Opoldne sta dolgo konferirala Pašić in dr. Jerjav o raznih političnih vprašanjih in o internaciji vodstva HRSS. Pozneje je dr. Jerjav konferiral s Pribičevićem. Nato sta se sestala Pašić in Pribičević. Razgovarjala sta se o raznih vprašanjih v zvezi s sestankom narodne skupščine. Glede interniranih članov vodstva HRSS je bilo sklenjeno, da se dr. Maček in tovaršiški izpuščenj radi poslanske imunitete. Radič pa ostane še zaprt, ker se nahaja v preiskovalnem zaporu.

Glede verifikacije poslanskih mandatov bo vlada postopala zelo popustljivo. Le v primerih, kjer se dokaže, da so se vršila nasilja se bodo vršile volitve, ki se jih bo udeležila tudi Radičeva stranka.

ZAGREB 5. (Lzv.) Nocoj ob 11. uri so bili izpuščenj dr. Maček in ostali člani vodstva HRSS. Ob 7. uri je bil izpuščen dr. Mišovan Žanjč, ki je bil aretiran pred volitvami v Ljubljani.

Vprašanje bolgarsko-grških manjšin

Mešana komisija za izvrševanje zaščitne konvencije

SOFIJA, 5. Bolgarska brzojavna agencija objavlja: Čeravno je grški parlament odklonil ratifikacijo protokola glede zaštite bolgarskih manjšin v Grčiji, se je grška vlada odločila izvajati protokol, ki se tiče grških manjšin na bolgarskih tleh. Ta protokol je pred kratkem ratificiralo bolgarsko sobranje. V to svrhu se je ukrenilo vse potrebno, da se zagotovi točno naslovanje mešane bolgarsko-grške komisije, ki bo nadzorovala izvrševanje klavzul konvencije, ki se tiče zaštite bolgarskih in grških manjšin.

Notranji položaj Bolgarije

Canokve izjave glede komunistične nevarnosti na Balkanu

SOFIJA, 5. Ministrski predsednik Canokov je izjavil urednikom "Svobodne Reči", da je vlada pripravljena z vsemi sredstvi braniti svobodo dežele pred atentati boljševikov, ki hočejo izkoristiti neznanja nesoglasja med balkanskimi narodi. Ker ogroža boljševiška nevarnost vse balkanske države, se nadejamo, je nadaljeval ministrski predsednik, da bodo ukrepe bolgarske vlade proti razdirajočim elementom odobraval tudi sosedne države in velesile v primerem obsegu. Seveda je umestno pripomniti, da je pesimizem v tem oziru neupravičen. Z ozirom na položaj vlade ni pričakovati zaenkrat nikake spremembe, kajti Bolgarija potrebuje krepko vlado, ki je deležna podpore vsoga naroda.

Posledice slabe letine v Rusiji in ukrepi sovjetske vlade

RIM, 5. Agencija "Roma" poroča iz Moskve, da je podkomisar za poljedelstvo predložil izvršnemu odboru Zveze sovjetskih socialističnih republik poročilo o škodi, nastali vsled slabe letine leta 1924, ter o ukrepih vlade v pomoč prizadetemu prebivalstvu.

Ozamlje, ki je trpelo radi suše, meri po uradnih podatkih 6,100.000 hektarjev in živi na njem 7,601.000 prebivalcev. Sedanji položaj setve je negotov in različen. V gotovih pokrajinah bo treba ponoviti pomladanski setev. Vlada se bavi z načrtom za ustanovitev žitne zaloge za ponovne setve od 400 do 850.000 kvintalov, ki se bodo razdelili po potrebah posameznih pokrajin. Razen tega je za pomladansko setev že v načrtu državno posojilo žita za 3,500.000 kvintalov, od katerih so 3 milijoni določeni za Rusijo in 500.000 za Ukrajino. Za 90% te količine je bila že sklenjena kupna pogodba, tako da se bodo pomladanske setve izvršile v normalnem stanju.

Za ohranitev živine v prizadetih deželah je država nakazala 11 milijonov rubljev, od katerih so poljedelske banke že razdelile 9 milijonov.

Za organizacijo javnih del in za melioracije je vlada določila svoto 14 milijonov rubljev, kar je imelo dobro posledico, da je dobil del prebivalstva delo in da se je površina obdelane zemlje zelo povečala. Razen tega so bila tržišča prizadetih krajev preskrbljena z žitom (približno 800.000 kvintalov) v svrhu pobijanja draginje.

Končno se je organizirala pomožna akcija za otroke gubernij, ki so trpele radi suše. Komisija Rikova je vzdrževala na državne stroške 65% vseh potrebnih otrok (nad 1 milijon). Skupno je vlada izdala za pomoč prizadetim deželah 67 milijonov rubljev in potem še 15 milijonov za pomladanska dela na polju. Vendar se pa ta svota ne smatra za zadostno, da bi mogla poravnati vso škodo, ki je nastala vsled slabe letine.

Sovjetska banka za zgraditev stanovanjskih hiš

MOSKVA, 5. Sovjetska vlada je ustanovila osredno banko s kapitalom 40 milijonov zlatih rubljev, da pospeši graditev stanovanjskih hiš na ozemlju ZSSR. Ta banka bo oddajala graditeljem stanovanj; v prvi vrsti dolgoročno posojila.

Zemski ostanki predsednika Eberta

na poti k večnemu počitku

BERLIN, 5. V svečanem in pretresljivem obredu je večeraj Berlin spremlj trupo prvega predsednika republike na postajo za poslednje njegovo potovanje proti njegovemu rojstnemu mestu.

Jasen pomladanski dan je zvalil le še več ljudi k žalnemu obredu, kateri so se združili v tisoč in stotisočglavi množici vzdolž ulic, koder je šel sprevod. V predsedniški palači, kjer je ležal pokojni Ebert na parah je bilo radi premajhnega prostora puščenih le malo ljudi: člani pokojnikove družine, najvišja oblastva države, inozemski diplomati v paradi, nekoliko zastopnikov tiska, hišni zdravniki, vsega skupaj kakih 250 oseb. Med temi generalisim von Seeckt in sivi vojaški uniformi.

Mrtvaški oder postavljen sredi velike dvorane, vse preoblečene v črn pajčolan. Krsta s truplom Eberta je ovita z državnno zastavo in pokrita z vencu sorodnikov. Na levi in desni, s potegnjenjo sabljo in spuščeno proti tlom, dva stotnika državne brambe, z vojno čelado na glavi in z železnim križcem prvega razreda na prsih, stojita kakor kip in stražita. V prvi vrsti pred mrtvaški odrom kleči papeški nuncij mons. Pacelli v vijoličasto-rdeči halji in moli.

V predsobi vse polno vencev, med drugimi krasen venec iz belih rož, ki nosi na traku pozdrav italijanskega kralja. Luther je bil imel nagovor v imenu vlade, nakar je bila krsta sneta z mrtvaškega odra ter prenešana na ulico, kjer je čakal voz. Žalni sprevod se je jel pomikati proti palači državnega zbora, pred njim zastopniki vojske, potem vojaška fanfara, vojaški oddelki iz Würtemberga, Badena, Prusije, iz Saske in Bavarke: vojski z jekleno čelado in puško na rami, mornarji z morskimi in končno vozovi artilerije. Gori pod nebom so krožili vojaški aeroplani.

Na velikem trgu pred državnim zborom so zastopstva vojske stvorila četverkot in sredi tega prostora se je mrtvaški voz ustavil, da je državnega predsednika pozdravil Loeb v imenu državnega zbora. Nato je — ob 6. uri — sprevod nadaljeval svojo pot na postajo, kjer je bila krsta položena v poseben voz, ves zavrt v vrtno. V vlak, obstoječ iz 13 vagonov, so vstopili še člani pokojnikove družine, kancelar Luther in general von Seeckt, zastopniki tiska in oblastva.

Vrata so se zaprli v grobni tišini in vlak s truplom predsednika Eberta se je jel pomikati med pozdravljanjem globoko ginjene pešice ljudi proti njegovemu rojstnemu mestu Heidelberg.

Ebertov pogreb

HEIDELBERG, 5. Danes predpoldne je prispel semkaj poseben vlak s telesnimi ostanki pokojnega predsednika Eberta. Na vseh postajah, mimo katerih je vozil vlak, je izkazovalo ljudstvo poslednjo čast pokojniku. Ko se je pričel premikati sprevod iz glavnega kolodvora proti pokopališču, so pričeli zvoniti vsi mestni zvonovi. Za krsto so sledili družina pokojnika, državni kancelar Luther, minister državne brambe, predsednik badenske in hesenske države in številni zastopniki tujih držav. Na grobu je imel poslovilni govor badenski predsednik in heidelberški župan. Poslednji je izrazil globoko žalost nodnega mesta spričo

izgube nenadomestljivega Eberta. Po dovršenih cerimonijskih so izkazale pokojniku poslednje časti na grobu brezštevne množice.

Odkritje orožja v Nemčiji

Orožje poskrili komunisti

PARIZ, 5. "Journal" dobiva iz Mainza, da je policija v okolici Barmesa odkrila veliko skladišče orožja in municije. Zapolnenje je bilo več strojin najnovejšega tipa, več sto ročnih granat in revolverjev. "Journal" domneva, da so poskrili to orožje najbrž komunisti z namenom, da se ga poslužijo ob ugodni priliki.

Caillauxov govor

na banketu angleško-ameriških novinarjev

PARIZ, 5. Na banketu angleško-ameriških novinarjev je imel Caillaux govor, v katerem je ostro zavrnil očitke, češ da je bil tekom vojne neizprosen sovražnik Anglosaksoncev. Rekel je, da je vedno deloval na to, da se odnosi Francije z Anglijo in Ameriko poglabijo. Govornik je povdarjal, da je vedno zahteval, da bodi Francija deležna vseh pravic, izvirajočih iz sklenjenih pogodb. Caillaux je izjavil, da je prepričan, da se bo vzpostavitev Evrope izvršila na podlagi popolnega sporazuma anglosaksonskih in romanskih narodov. Seveda tvori predpogoj tej vzpostavitvi splošna razorožitev in varstvo držav. Z ozirom na medzvezniške dolgeve je rekel Caillaux, da mora sleherna država odplačati svoje dolgeve.

Protest pariške trgovske zbornice

proti finančnemu zakonu za leto 1925

PARIZ, 5. Trgovaška zbornica je na današnji seji odobrila resolucijo, v kateri protestira proti sklepu zbornice, ki je odobrila finančni zakon za leto 1925. Ta finančni zakon nalaga namreč večji del novih davkov trgovskim in industrijskim podjetjem. Trgovaška zbornica pozivlja parlament, da izključi iz čisto gospodarskih in finančnih razprav sleherno politično vmešavanje ter uvažuje sledeča načela: Svobodno pridobivanje, svobodno razpolaganje s pridobljenim imetjem.

Krvavo maševanje tihotapcev

na ameriškem finančnem agentu

PARIZ, 5. "New York Herald" poroča iz Niagara-Falls, da so tihotapci z alkoholom večeraj umorili enega svojih najusrdnejših nasprotnikov, gotovega Orvilleja Presauterja, visokega carinskega uradnika.

Ze več časa so tihotapci grozili Presuterju. Ta je namreč z veliko energijo organiziral strogo nadzorovalno službo na kanadski meji. Večeraj zjutraj je Presuter baš prevzel službo, ko je srečal nekega svojega prijatelja ter ga povabil v avtomobil. Ko je še sam hotel vstopiti vanj, je zagrmela strašna eksplozija. Presuter je bil vržen iz avtomobila in je ostal mrtev na mestu. Njegov prijatelj je bil težko ranjen in bo težko ostal pri življenju.

Bluši Avstrijec, ki piše iz Sibirije

po enajstih letih ujetništva

MERAN, 5. V Režijo je prišlo te dni v veliko iznenadenje tamkajšnjega prebivalstva pismo iz okolice Tomska v Sibiriji, katero je pisal nek Matija Albl, iz Režije, bivši avstrijski vojak in sedaj italijanski državljani, ki so ga Rusi ujeli na fronti v Galiciji leta 1914. Zanimivo je pri tem dejstvo, da ni več Albl pisal svoji družini od leta 1918 in je bil v istem letu uradno proglašen za mrtvega. Pismo je naslovljeno na očeta Alblovega in pozdravlja v njem pisec svoje starše in sestre, ker mu ni še znano, da sta mu oče in mati v času njegove dolge odsotnosti umrli. Iz pisma je tudi razvidno, da je Albl popolnoma nepoučen o dogodkih po zaključku vojne, ker misli, da je njegov rojstni kraj še vedno pod Avstrijo. Njegov naslov se glasi: Matija Albl, pošta Bajola, novo nikolajevska gubernija, kamenski ujezd, vas Breslavucka, Sibirija.

Umik Kurdskih vstašev

ANGORA, 5. Uradno poročilo pravi: Naši oddelki, ki operirajo južno od Guer-guna, so zajeli 7 vstašev. Ti so bili odvedeni pred vojno sodišče. Ker so bile brzodjavne zveze z mestom Erguenimaden prekinjene, so bile naše čete odposlane v imenovano smer. Na vseh točkah so naši oddelki pričeli zasledovati upornike. Naš položaj se razvija povsod ugodno.

Jugoslovanski znanstvenik v Trstu

Kakor smo doznali iz urada "Prosvete", namerava obiskati g. dr. France Veber na svojem povratku iz Padove tudi naše mesto in nas presenetiti s par predavanji iz svoje stroke. Kakor smo že poročali, je imel g. profesor po Goriskem več dobro uspešnih predavanj tudi med priprostim ljudstvom v sredi tamošnjih društev in pod okriljem goriške "Zveze prosvetnih društev". Povsod je vladalo splošno in globoko zanimanje za izvajanja tega odličnega slovenskega učenjaka.

Prepričani smo, da ne bo tržaska javnost zamudila te redke in dragocene prilike, ki nam jo bo nudil g. predavatelj prihodnji teden. O tem pa bomo še natančneje poročali.

